

Redactioneel

De bijdragen in dit nummer van TvHO ademen allemaal de sfeer van kwaliteitsverbetering en innovatie. Wellicht, tegen de tijdgeest van politiek wantrouwen tegen onderwijskundige innovaties in, blijkt het onderwijs gewoon door te gaan met zichzelf de vraag te stellen of het door nieuwe vormen van leren en begeleiden niet nog beter kan worden. Verbeteren zonder vernieuwen lijkt niet alleen een contradictie, maar is het ook.

De Vijlder houdt in zijn artikel 'Naar intelligente hogeronderwijsinstellingen' een pleidooi voor slimme onderwijsorganisaties, die slim innoveren. In zijn artikel staat maatschappelijk ondernemerschap centraal. Professionele, op de samenleving gerichte en intelligente onderwijsorganisaties doen aan zelfonderzoek, aan zelfbeoordeling en aan zelfreflectie. Met verwijzing naar het boek van Collins *Good to great* benoemt hij een aantal factoren waarmee een onderwijsorganisatie een sprong vooruit kan maken. Een organisatie wordt die laat zien dat ze maatschappelijk verschil maakt.

In het artikel 'Eerstejaars zicht geven op hun latere beroep: herontwerp van de propedeuse Facility Management met behulp van het 4C-ID model' van *Hoogveld* en *Steinen* wordt beschreven hoe het 4C-ID model is gebruikt om het propedeusecurriculum van de opleiding Facility Management van de Hogeschool Zuyd te verbeteren. Met name het verwerven van complexe vaardigheden en expertise in realistische werksituaties staat centraal. Aan de hand van proces- en evaluatiegegevens wordt inzicht gegeven in de ondersteuning die het ontwerpmodel geeft bij de overstap naar een competentiegericht curriculum.

Zijlstra en *Meijers* constateren in hun bijdrage 'Draagt studieloopbaanbegeleiding bij aan een dialogische leeromgeving in het hoger beroepsonderwijs?' dat er in toenemende mate sprake is van motivatieproblemen in het hoger onderwijs. Zij stellen dat dialogisch onderwijs transferproblemen van theorie naar praktijk en het gebrek aan reflectieve zelfsturing kan helpen oplossen. In een dialogische leeromgeving wordt niet alleen kennis overgedragen, maar ook met studenten gesproken over persoonlijke zin en maatschappelijke betekenis van hun opleiding. Op basis van eigen onderzoek binnen de Haagse Hogeschool werpen zij licht op de vraag of het hoger beroepsonderwijs een dergelijke leeromgeving biedt en kan bieden.

Uit onderzoek dat de Onderwijsraad in 2006 liet uitvoeren bleek dat het hoger onderwijs weinig vernieuwende vormen van beoordeling benut. De bijdrage 'Hoe betrouwbaar is peer-assessment?' van *Kappe* blijkt hierop een uitzondering. Hij beschrijft de resultaten van een onderzoek naar de betrouwbaarheid van peer-assessment. Zijn conclusie is dat peer-assessment onder voorwaarden betrouwbare beoordelingsresultaten kan opleveren. Dit gegeven biedt perspectief voor de vormgeving van competentiegericht opleiden. Een belangrijk probleem bij de realisatie van competentiegericht oplei-

den is het immers op een kosteneffectieve en tegelijkertijd valide manier vaststellen van competentiegroei of leerwinst in authentieke leer-werksituaties.

Van Geloven ten slotte kijkt terug op een belangrijke innovatieve operatie in het hoger onderwijs: de Digitale Universiteit. In zijn bijdrage 'De business case van onderwijsvernieuwing' kijkt hij terug op de werking en de resultaten van de DU. Behalve het grote aantal geslaagde projecten noemt hij ook enkele leerpunten die exemplarisch zijn voor het artikel van De Vijlder. Bijvoorbeeld de aanvragen voor projecten vanwege de subsidie, niet omdat ze aansloten bij de eigen motieven voor innovatie, bij de eigen intrinsieke bron voor vernieuwing. Als belangrijkste leerpunt noemt Van Geloven de verandering die optrad nadat de DU met behulp van business cases aandacht vroeg voor harde feiten voorafgaand aan de subsidietoekenning voor een project.

De boekbespreking in dit nummer gaat over de vraag: 'Wat kun je als docent doen om je studenten te motiveren?', een recente publicatie van Martens en Boekaerts. Wie zich verder wil verdiepen in de thematiek waar Zijlstra en Meijers in hun artikel de nadruk op leggen, doet er goed aan de boekbespreking, gemaakt door *Pilot*, te lezen. Martens en Boekaerts bieden een overzicht van onderzoek rond dit thema en beschrijven een aantal voorbeelden om motivatieproblemen in het hoger onderwijs te voorkomen.